

Bruxelles, 18 noiembrie 2024
(OR. en)

14375/24

COPS 619
POLMIL 347
EUMC 539
INDEF 66
CORLX 1109
CFSP/PESC 1633
CSDP/PSDC 809
PESCO 27

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	ST 14373/24 COPS 590 POLMIL 345 EUMC 518 INDEF 60 CORLX 1021 CFSP/PESC 1517 CSDP/PSDC 771 PESCO 22
Subiect:	Concluziile Consiliului privind revizuirea strategică a PESCO

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind revizuirea strategică a PESCO, astfel cum au fost adoptate de Consiliu la reuniunea sa din 18 noiembrie 2024.

Concluziile Consiliului privind revizuirea strategică a PESCO**Introducere**

1. Consiliul salută faptul că cooperarea structurată permanentă (PESCO), de la lansarea sa în 2017, s-a dovedit a fi un cadru central pentru aprofundarea cooperării în domeniul apărării între statele membre participante la nivelul UE. Prin angajamentele mai stricte și proiectele de colaborare din cadrul PESCO, statele membre participante și-au intensificat eforturile de apărare. Acestea includ pregătirea operațională și interoperabilitatea, cheltuielile și investițiile în domeniul apărării, dezvoltarea capabilităților, contribuția forțelor armate ale respectivelor state membre la cele mai solicitante misiuni, consolidarea bazei industriale și tehnologice de apărare europene (EDTIB), precum și contribuția la construirea unei culturi strategice comune.
2. Consiliul subliniază importanța revizuirii strategice a PESCO, efectuată în conformitate cu Decizia Consiliului de instituire a PESCO¹, ca un pas către o PESCO mai puternică, mai strategică și mai eficace după 2025. Consiliul salută rezultatele discuțiilor purtate de statele membre participante cu sprijinul secretariatului PESCO în faza de reflecție și ia act de recomandările din Raportul anual al Înalțului Reprezentant privind stadiul punerii în aplicare a PESCO.

¹ Decizia (PESC) 2017/2315 a Consiliului din 11 decembrie 2017 de stabilire a cooperării structurate permanente (PESCO) și de adoptare a listei statelor membre participante.

3. Consiliul remarcă faptul că principiile și obiectivele-cheie ale PESCO, menționate în anexa la Decizia Consiliului de stabilire a PESCO, rămân valabile. Astfel, PESCO rămâne un cadru juridic al UE ambițios, obligatoriu și cuprinzător pentru investițiile în securitatea și apărarea teritoriului statelor membre ale UE și a cetățenilor acestora. De asemenea, PESCO asigură un instrument politic crucial pentru statele membre participante în vederea îmbunătățirii de către fiecare dintre acestea a resurselor militare și a capacităților de apărare de care dispune prin intermediul unor inițiative bine coordonate și al unor proiecte concrete bazate pe angajamente mai stricte. O Uniune Europeană mai puternică și mai capabilă în domeniul securității și al apărării va aduce o contribuție benefică la securitatea mondială și transatlantică și este complementară NATO, care rămâne baza apărării colective pentru membrii săi. În acest sens, Consiliul amintește principiile directoare stabilite în tratate și cele convenite de Consiliul European.
4. Consiliul amintește că PESCO trebuie să contribuie la îndeplinirea nivelului de ambiție al Uniunii și a obiectivelor și priorităților politicii de securitate și apărare comune, reflectând în același timp nevoile și cerințele statelor membre participante în noul mediu de securitate. Pentru a rămâne în centrul eforturilor de apărare ale UE și pentru a le consolida în continuare, PESCO trebuie actualizată cu scopul de a reflecta instrumentele și politicile relevante existente și viitoare ale Uniunii, în special cele care decurg din Busola strategică pentru securitate și apărare².

² Doc. 7371/22.

5. Consiliul subliniază importanța apropierei Ucrainei de inițiativele UE în domeniul apărării, în conformitate cu angajamentele comune în materie de securitate dintre Uniunea Europeană și Ucraina, semnate la 27 iunie 2024. De acum înainte, Consiliul subliniază că PESCO ar trebui, după caz, să contribuie, de asemenea, la eforturile mai ample ale UE menite să răspundă nevoilor militare ale Ucrainei. Acest lucru contribuie la eforturile generale de creștere a pregătirii pentru apărare a UE, permițându-le totodată statelor membre să continue să ofere sprijin militar Ucrainei. Sprijinul militar va fi acordat cu respectarea deplină a politicii de securitate și apărare a anumitor state membre și ținând seama de interesele de securitate și apărare ale tuturor statelor membre.
6. În acest context, Consiliul convine asupra ajustării PESCO în vederea noii faze a acesteia, începând din 2026, și oferă următoarele orientări în ceea ce privește angajamentele, proiectele și metodele de lucru.

Angajamente

7. Consiliul remarcă faptul că, fără a scădea nivelul actual de ambiție, PESCO ar trebui să fie susținută de angajamente cu un caracter strategic și politic mai pronunțat, mai concrete și mai raționalizate și limitate ca număr. Consiliul recomandă ca setul revizuit de angajamente să fie structurat pe baza unor domenii-cheie precum cheltuielile și investițiile în domeniul apărării, dezvoltarea capacităților, cooperarea industrială și în materie de armament, precum și dimensiunea operațională.
8. Consiliul subliniază necesitatea ca aceste angajamente să indice obiective clare și măsurabile, să îmbunătățească punerea în aplicare și să asigure transparența. Consiliul recunoaște că aceasta va contribui la consolidarea supravegherii politice, va sprijini raportarea de către statele membre participante și va simplifica evaluarea progreselor înregistrate în cadrul PESCO. Acest lucru va sprijini, la rândul său, îmbunătățirea vizibilității PESCO, precum și o asumare politică sporită.

9. Consiliul salută faptul că majoritatea statelor membre participante au majorat în mod constant cheltuielile pentru apărare, inclusiv investițiile în domeniul apărării. În același timp, Consiliul solicită intensificarea în continuare a acestor eforturi și a impactului lor și așteaptă cu interes raționalizarea în consecință a angajamentelor relevante, inclusiv prin indicatori măsurabili pentru următoarea fază a PESCO, pentru a le alinia, în special, la cerințele care decurg din mediul de securitate aflat în evoluție. De asemenea, Consiliul consideră că este important ca bugetele naționale majorate să fie transpuse în investiții mai axate pe colaborare în domeniul apărării, utilizând PESCO în mod optim, împreună cu alte instrumente ale UE, pentru a consolida cooperarea dintre statele membre participante în vederea furnizării capabilităților identificate ca fiind relevante din punct de vedere strategic. Consiliul subliniază, de asemenea, importanța intensificării eforturilor menite să atingă criteriul de referință colectiv legat de cercetarea și tehnologia în domeniul apărării, sprijinind politicile și activitățile relevante prin intermediul instrumentelor disponibile la nivelul UE.

10. În ceea ce privește angajamentele legate de planificarea apărării, armonizarea cerințelor și punerea în aplicare a instrumentelor și inițiativelor UE, Consiliul subliniază necesitatea unei abordări mai coerente și mai eficiente a UE în materie de dezvoltare a capabilităților, pentru a depune eforturi către interoperabilitatea deplină. În acest sens, Planul de dezvoltare a capabilităților și prioritățile aferente ale UE în materie de dezvoltare a capabilităților rămân referința centrală pentru planificarea apărării la nivelul UE și pentru inițiativele, politicile și legislația existente și viitoare din domeniul apărării. Consiliul subliniază că acestea ar trebui consolidate în continuare la nivelul tuturor angajamentelor relevante. Printr-o abordare colaborativă a UE în materie de dezvoltare a capabilităților, statele membre participante ar trebui să utilizeze în mod optim oportunitățile de colaborare identificate prin procesul anual coordonat de revizuire privind apărarea (CARD) pentru a identifica proiecte comune și pentru a valorifica instrumentele de finanțare ale UE, cum ar fi Fondul european de apărare (FEA) și Programul privind industria europeană de apărare (EDIP) propuse de Comisie. Consiliul subliniază rolul esențial și expertiza Agenției Europene de Apărare (AEA) pentru a asigura alinierea coerentă a inițiativelor, politicilor și legislației actuale și viitoare ale UE în domeniul apărării legate de ciclul de dezvoltare a capabilităților și nu numai. Consiliul subliniază, de asemenea, importanța unei coerențe tot mai mari a rezultatelor între procesele respective ale UE și NATO de planificare a apărării și de dezvoltare a capabilităților, în conformitate cu recomandarea sa din 13 noiembrie 2023³.

³ Recomandarea Consiliului din 13 noiembrie 2023 de evaluare a progreselor realizate de statele membre participante în ceea ce privește îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul cooperării structurate permanente (PESCO) (C/2023/994).

11. Consiliul remarcă faptul că angajamentele operaționale trebuie actualizate ținând seama de Busola strategică și de evoluțiile recente din contextul global de securitate. Pentru a contribui la capacitatea UE de a acționa, pentru a spori interoperabilitatea între statele membre și pentru a promova standardizarea (în conformitate cu standardele NATO), angajamentele operaționale ar putea să sprijine în special operaționalizarea Capacității de desfășurare rapidă a UE și desfășurarea exercițiilor reale conexe ale UE, fără a uita de principiul pachetului unic de forțe. Consiliul reiterează, de asemenea, importanța esențială a IEP ca instrument global în sprijinul obiectivelor noastre PESD/PSAC. În plus, Consiliul este de părere că toate angajamentele relevante ar trebui să includă cooperarea în toate domeniile operaționale (terestru, aerian, maritim, cibernetic și spațial), precum și facilitatorii strategici și multiplicatorii de forțe.
12. Consiliul subliniază, de asemenea, importanța esențială a dotării misiunilor și operațiilor UE cu personal, forțe și capacități adecvate, precum și importanța dezvoltării capacităților operaționale și subliniază importanța continuă a angajamentelor relevante.

13. Consiliul amintește necesitatea de a consolida EDTIB, în conformitate cu concluziile sale din mai 2024⁴. În acest sens și în vederea consolidării rolului PESCO drept cadru central în setul de instrumente de apărare al UE, Consiliul recomandă consolidarea legăturilor dintre PESCO și instrumentele în sprijinul EDTIB. Angajamentele ar trebui actualizate pentru a sublinia și mai mult importanța consolidării EDTIB, ținând seama de obiectivele generale identificate în documentele relevante. În concluziile sale din mai 2024, Consiliul a salutat prezentarea Comunicării comune a Comisiei Europene și a Înaltului Reprezentant intitulată „O nouă strategie privind industria europeană de apărare”⁵ și a solicitat ca toate activitățile cu privire la aceasta să fie duse mai departe în coordonare cu statele membre. În plus, ar trebui să se acorde atenție consolidării capacității de reacție și a rezilienței EDTIB, reducerii dependențelor strategice, asigurării securității aprovizionării și sprijinirii achizițiilor publice bazate într-o mai mare măsură pe colaborare. În acest context, Consiliul subliniază, de asemenea, importanța promovării participării transfrontaliere a IMM-urilor și a întreprinderilor cu capitalizare medie în întreaga UE.

Proiecte

14. Consiliul recunoaște că PESCO oferă platforma pentru lansarea de proiecte cu relevanță strategică pentru UE și statele sale membre, inclusiv pentru a răspunde nevoilor legate de întregul spectru de capabilități, inclusiv în contextul unui război de mare intensitate. Acestea ar trebui să contribuie la îndeplinirea nivelului de ambiție al UE, acoperind totodată lacunele în materie de capabilități și nevoile statelor membre participante, inclusiv în ceea ce privește sarcinile lor internaționale și naționale, precum și protecția Uniunii și a cetățenilor săi.

⁴ Doc. 9225/24.

⁵ Doc. 7339/24.

15. Consiliul subliniază necesitatea îmbunătățirii calității proiectelor. În acest context, proiectele PESCO ar trebui dezvoltate pe baza oportunităților de colaborare identificate de CARD, abordând astfel prioritățile UE în materie de dezvoltare a capacităților pentru 2023, inclusiv obiectivele în materie de capacități cu impact ridicat. Acestea ar trebui să contribuie la coerența peisajului capacităților UE, precum și la coerența rezultatelor între UE și NATO, atunci când cerințele se suprapun, având în același timp un impact pozitiv asupra EDTIB și la nivelul întregii UE.
16. Consiliul subliniază importanța aderării la criteriile de evaluare pentru propunerile de proiecte. Pentru a promova dezvoltarea de proiecte strategice și cu impact semnificativ, propunerile de proiecte respective ar trebui să includă obiective și calendare clare și măsurabile, stabilite de membrii proiectului pentru a stimula progresul în timp util. De asemenea, Consiliul încurajează statele membre participante să lanseze un nou proiect cu, de preferat, cel puțin trei participanți. Totodată, Consiliul încurajează statele membre participante să închidă proiecte care sunt neperformante sau care nu mai sunt considerate relevante. În plus, Consiliul subliniază posibilitatea ca statele membre participante să lanseze (în mod excepțional) și noi proiecte în afara ciclului bienal al proiectelor, în cazul în care nivelul lor de maturitate este considerat suficient și în cazul în care Consiliul aprobă acest lucru.

17. Consiliul ia act de faptul că bugetele suficiente, precum și utilizarea lor efectivă, reprezintă o condiție prealabilă fundamentală pentru dezvoltarea și executarea cu succes a proiectelor. Consiliul subliniază importanța explorării stimulentei financiare pentru proiectele PESCO, inclusiv printr-o cooperare mai strânsă cu programele UE, după caz. Acesta încurajează statele membre participante să continue să utilizeze în mod optim FEA, precum și să exploreze modalități de aplicare a altor mijloace și instrumente financiare ale UE, cum ar fi EDIP propus de Comisie, să intensifice proiectele de colaborare, să coopereze pentru a atenua deficitele de capacități, să sprijine agregarea cererii și să intensifice achizițiile publice comune. Consiliul subliniază importanța definirii unor legături clare între proiectele PESCO relevante și propunerile FEA.
18. De asemenea, Consiliul încurajează o implicare mai timpurie și mai structurată a utilizatorilor finali (în special a forțelor armate ale statelor membre participante) pe parcursul întregului ciclu de viață al proiectului, valorificând, de asemenea, expertiza și cooperarea în cadrul AEA. Reamintind Decizia Consiliului de stabilire a condițiilor generale pentru invitarea, în mod excepțional, a statelor terțe să participe la proiecte individuale în cadrul PESCO⁶, în special articolul 7, Consiliul subliniază importanța reluării discuțiilor privind setul comun de norme de guvernare⁷, pentru a adapta, eventual, modalitățile de colaborare cu industria apărării, institutele de cercetare și mediul academic, cu respectarea deplină a prerogativelor Consiliului.

⁶ Decizia (PESC) 2020/1639 a Consiliului din 5 noiembrie 2020 de stabilire a condițiilor generale pentru invitarea, în mod excepțional, a statelor terțe să participe la proiecte individuale în cadrul PESCO.

⁷ Decizia (PESC) 2018/909 a Consiliului din 25 iunie 2018 de stabilire a unui set comun de norme de guvernare pentru proiectele PESCO.

19. Consiliul recunoaște importanța valorificării rezultatelor proiectelor finalizate cu succes. În acest sens, Consiliul subliniază necesitatea de a spori vizibilitatea PESCO, de exemplu, eventual printr-o etichetă desemnată „PESCO” și comunicând în mod proactiv cu privire la impactul și contribuția proiectelor de succes, precum și cu privire la posibila lor tranziție către capabilități de apărare funcționale. În acest sens, Consiliul invită secretariatul PESCO ca, în coordonare cu statele membre participante, să continue lucrările necesare.
20. Amintind angajamentele comune în materie de securitate dintre Uniunea Europeană și Ucraina, Consiliul remarcă faptul că proiectele PESCO sunt susceptibile de a contribui în continuare la obiectivele menționate în angajamentele respective, inclusiv prin dezvoltarea de capabilități care sunt necesare și pentru un război de mare intensitate pe continentul european. În acest context, Consiliul mai încurajează statele membre participante ca, sprijinite de secretariatul PESCO, să faciliteze participarea Ucrainei la proiectele PESCO, în cadrul juridic actual legat de participarea statelor terțe, și să ofere posibilități de a împărtăși lecțiile învățate în urma războiului de agresiune al Rusiei. Consiliul subliniază, de asemenea, că acest lucru ar sprijini consolidarea cooperării, conducând la integrarea progresivă a bazei industriale și tehnologice de apărare ucrainene în EDTIB.

21. Consiliul amintește că statele terțe care îndeplinesc condițiile generale ar putea fi invitate, în mod excepțional, să participe la proiecte individuale în cadrul PESCO, în conformitate cu procedura de invitație prevăzută în Decizia Consiliului de stabilire a condițiilor generale pentru invitarea, în mod excepțional, a statelor terțe să participe la proiecte individuale în cadrul PESCO. Statele terțe pot oferi o valoare adăugată substanțială proiectului și pot contribui la consolidarea PESCO și a politicii de securitate și apărare comune (PSAC) și la îndeplinirea angajamentelor mai stricte, astfel cum este ilustrat de proiectul privind mobilitatea militară. În limitele cadrului prevăzut în decizia relevantă a Consiliului, acesta din urmă consideră util să se valorifice în continuare implicarea statelor terțe în proiectele PESCO, acolo unde o astfel de implicare prezintă valoare adăugată.

Metodele de lucru și rolul secretariatului PESCO

22. Consiliul subliniază că statele membre participante, în special la nivel politic, rămân responsabile de imaginea de ansamblu a PESCO, inclusiv prin evaluarea și revizuirea progreselor înregistrate și prin asigurarea unei orientări strategice. Schimburile mai frecvente între statele membre participante, inclusiv la nivel ministerial, la nivel de șefi de stat major și la nivel de ambasadori, vor fi favorabile în acest sens, în special în domeniile în care eforturile trebuie intensificate în continuare.

23. Consiliul reafirmă rolul central al planurilor naționale de punere în aplicare ca instrument de promovare a transparenței în rândul statelor membre participante și de evaluare a progreselor înregistrate de acestea în îndeplinirea angajamentelor mai stricte, inclusiv în sprijinul raportului anual al Înaltului Reprezentant. Consiliul invită secretariatul PESCO să prezinte, în coordonare cu statele membre participante, un model de plan național de punere în aplicare actualizat și simplificat, de folosit în faza următoare a PESCO, pentru ca planurile naționale de punere în aplicare să devină mai concentrate din punct de vedere politic, mai concise și mai orientate spre viitor, raportând în același timp cu privire la îndeplinirea angajamentelor actualizate. În plus, Consiliul așteaptă cu interes menținerea ciclului anual al planurilor naționale de punere în aplicare și a ciclului bienal al declarațiilor politice.
24. Consiliul subliniază importanța esențială a îmbunătățirii comunicării strategice privind PESCO și a eforturilor statelor membre participante în acest cadru, pentru diferite categorii de public, inclusiv pentru cetățenii UE. Consiliul atrage atenția că raportul anual pregătit de Înaltul Reprezentant și recomandarea anuală a Consiliului ar trebui utilizate în sprijinul acestei sarcini. O comunicare eficace ar spori vizibilitatea PESCO ca inițiativă-cheie a UE în domeniul apărării și ar putea contribui în continuare la eforturile mai ample de comunicare ale UE în domeniul securității și apărării.
25. Consiliul subliniază, de asemenea, importanța unor cursuri și sesiuni de formare specifice suplimentare legate de PESCO, care să fie desfășurate de Colegiul European de Securitate și Apărare (CESA), cu condiția disponibilității resurselor.

26. Deși PESCO rămâne o inițiativă condusă de statele membre, Consiliul salută rolul mai puternic și mai eficace al secretariatului PESCO în îndeplinirea obiectivelor sale, în special în următoarele domenii:

- evaluarea îndeplinirii angajamentelor;
- evaluarea propunerilor de noi proiecte PESCO;
- sprijin pentru identificarea proiectelor la cererea statelor membre participante, în conformitate cu prioritățile UE în materie de dezvoltare a capacităților și cu oportunitățile de colaborare în cadrul CARD;
- acordarea de asistență statelor membre participante la gestionarea proiectelor și la evaluarea progreselor realizate, inclusiv prin compilarea și schimbul de bune practici;
- acordarea de asistență statelor membre participante pentru finalizarea planurilor naționale de punere în aplicare, inclusiv prin compilarea și schimbul de bune practici;
- sprijinirea sinergiilor între proiecte;
- căutarea de sinergii cu alte inițiative și instrumente relevante;
- sprijinirea CESA în ceea ce privește cursurile și sesiunile de formare legate de PESCO, după caz,
- și consolidarea comunicării strategice.

27. Fără a aduce atingere niciunei decizii viitoare, Consiliul subliniază că este important să se asigure că secretariatul PESCO dispune de personal adecvat.

Calea de urmat

28. Consiliul așteaptă cu interes adaptarea PESCO, în conformitate cu prezentele concluzii ale Consiliului. În special, acesta invită Înaltul Reprezentant ca, sprijinit de secretariatul PESCO, să propună, în timp util, modificări adecvate ale cadrului juridic al PESCO, pe baza orientărilor furnizate în prezentele concluzii. În special, acesta așteaptă cu interes modificarea Deciziei Consiliului de stabilire a PESCO până în mai 2025 și posibila modificare a Deciziei Consiliului de stabilire a unui set comun de norme de guvernanță pentru proiectele PESCO până la sfârșitul anului 2025, deschizând calea pentru ca următoarea fază a PESCO să înceapă în 2026.
-